

v evropské politice (4.6. – 10. 6. 2018)

Událost týdne:

6. června získala nová italská vládní koalice Ligy Severu a Hnutí pěti hvězd (M5S) důvěru Poslanecké sněmovny. V čele první populistické vlády na západě Evropy stanul právník Giuseppe Conte. Důvěru odhlasovalo 350 poslanců, proti bylo 236. Conteho vláda se zaměří na snížení státního dluhu skrze hospodářský růst a deklarovala odvrácení od úsporných opatření EU. Liga Severu prosadila mimo jiné deportace migrantů bez dokumentů. Šéf M5S Luigi di Maio a předseda Ligy Severu Matteo Salvini se stanou vicepremiéry.

4. června informovala agentura ČTK, že po sečtení 90 % hlasů vyhrála slovinské parlamentní volby opoziční Slovinská demokratická strana (SDS). Středopravá SDS s protiimigrační kampaní získala 25 % hlasů. Druhá skončila protestní Kandidátka Marjana Šarece (LMS) s 12,7 % hlasy. Jednobarevná vláda někdejšího premiéra Janeze Janši (SDS) však pravděpodobně nevznikne. Dle expertů Janšova vyhocená protiimigrační kampaň a skandály zhoršují straně koalici potenciál. Ochotu uzavřít s SDS koalici projevila strana Nové Slovinci – křesťanští demokraté (NSi), která získala 7,1 % hlasů.

5. června prohlásil ruský prezident Vladimir Putin po jednání s rakouským protějškem Alexanderem Van der Bellenem, že Rusko má zájem na zrušení vzájemných sankcí s EU. Van der Bellen prohlásil, že se Rakousko snaží předcházet sporům Moskvy s Bruslem a bude tak činit i v otázce sankcí. Dodal, že mír v Evropě není možný bez zapojení Ruska. Po setkání s rakouským kancléřem Sebastianem Kurzem Putin uvedl, že věří v postupné rušení sankcí vzhledem k prosazování mírové dohody na Ukrajině. Kurz dodal, že věří, že se podaří v době rakouského unijního předsednictví sankce zrušit.

6. června podpořily členské státy EU plán Evropské komise (EK) na zavedení evropských cel na vybrané americké výrobky, který by měl platit od 1. července. Cla by se měla týkat zboží v hodnotě 2,8 miliardy eur. Jedná se o odvetu za americká cla na dovoz hliníku a oceli. EU se již obrátila kvůli americkým clům na Světovou obchodní organizaci (WTO).

6. června předložili britští opoziční labouristé dodatek k zákonu o brexitu, který bude projednávat dolní komora parlamentu v následujícím týdnu. Labouristé požadují jednání s Bruslem o plném přístupu na jednotný trh. Podle agentury Reuters tak nabídli konzervativním rebelům z vládní strany premiérky Theresy Mayové, aby se postavili vládě. Obě komory parlamentu musí zákon schválit před koncem března následujícího roku.

7. června odsouhlasil ukrajinský parlament zřízení protikorupčního soudu, což bylo podmínkou pro pokračování pomoci Ukrajině ze strany Mezinárodního měnového fondu (MMF). Soud by měl pomoci bojovat se všudypřítomnou korupcí, která brzdí ekonomiku a sbližování s Evropou. Měl by projednávat korupční kauzy státních úředníků. MMR přislíbil půjčku 2 miliardy dolarů při splnění podmínek.

8. června vypovědělo Turecko dvoustrannou readmisní dohodu s Řeckem, na jejímž základě mohlo Řecko posílat zpět neúspěšné žadatele o azyl. Důvodem je propuštění několika tureckých vojáků, kteří utekli do Řecka po pokusu o státní převrat v Turecku a Ankara žádala jejich vydání. Vypovězení však nemá žádný vliv na významnější dohodu mezi Tureckem a EU.

10. června odvolal americký prezident Donald Trump podporu závěrečného prohlášení ze summitu ekonomicky nejvyspělejších zemí světa v rámci skupiny G7 v Kanadě. Důvodem byly dle Trumpa výroky kanadského premiéra Justina Trudeaua na adresu USA. Mocnosti, původně včetně USA, se zavázaly, že budou bojovat s protekcionismem a zmodernizují Světovou obchodní organizaci (WTO). Jednalo se také o znovupřijetí Ruska do skupiny, což podpořil Trump či italský premiér Giuseppe Conte. Zároveň země G7 vyzvaly Rusko, aby přestalo podkopávat demokracii, jinak přijmou další restriktivní opatření.

Telegraficky

- Dne 5. června jednali ministři vnitra členských států EU o reformě azylového systému. Ani po dvou letech vyjednávání se nepodařilo najít shodu a potvrdily se hluboké rozpory mezi státy.

